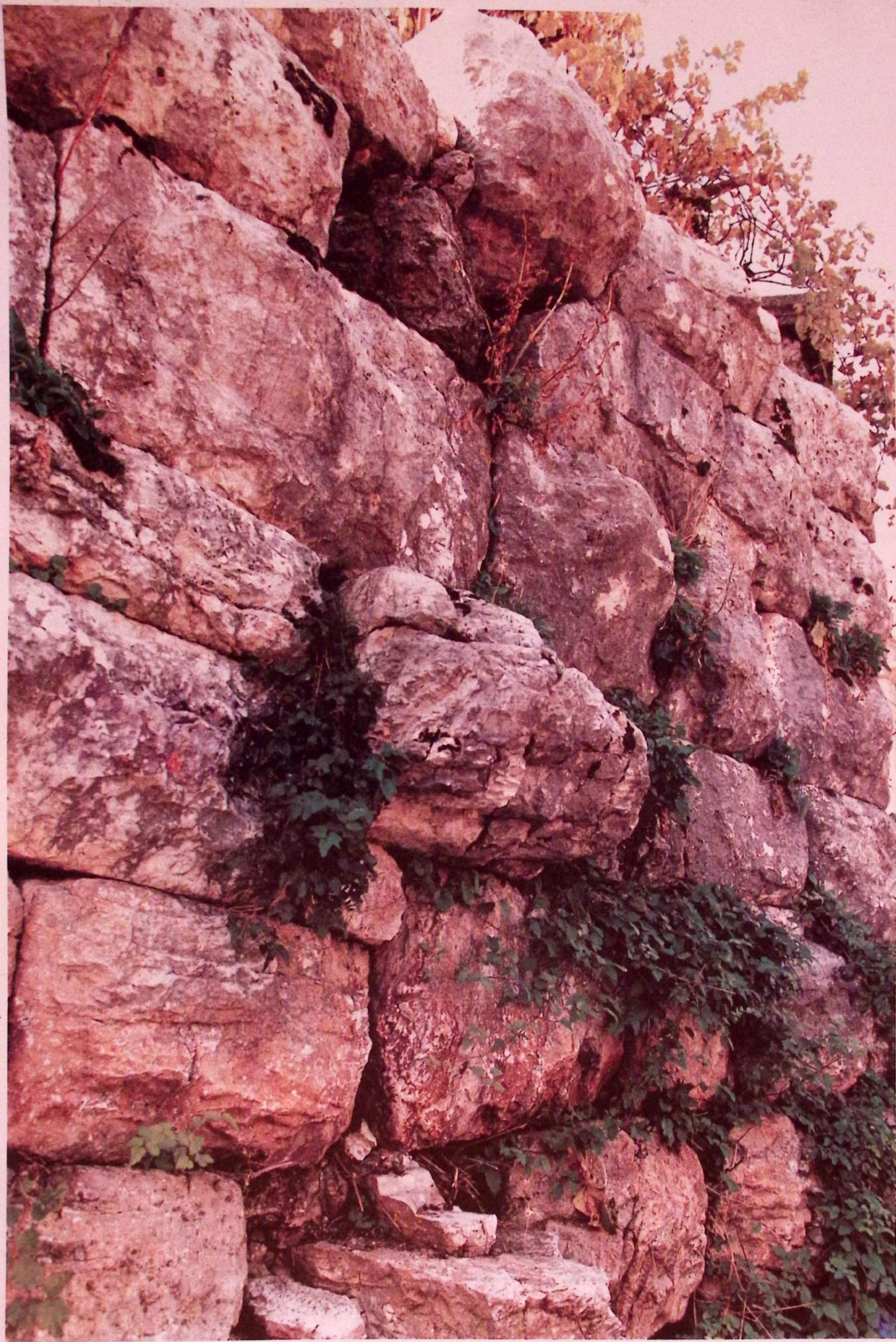

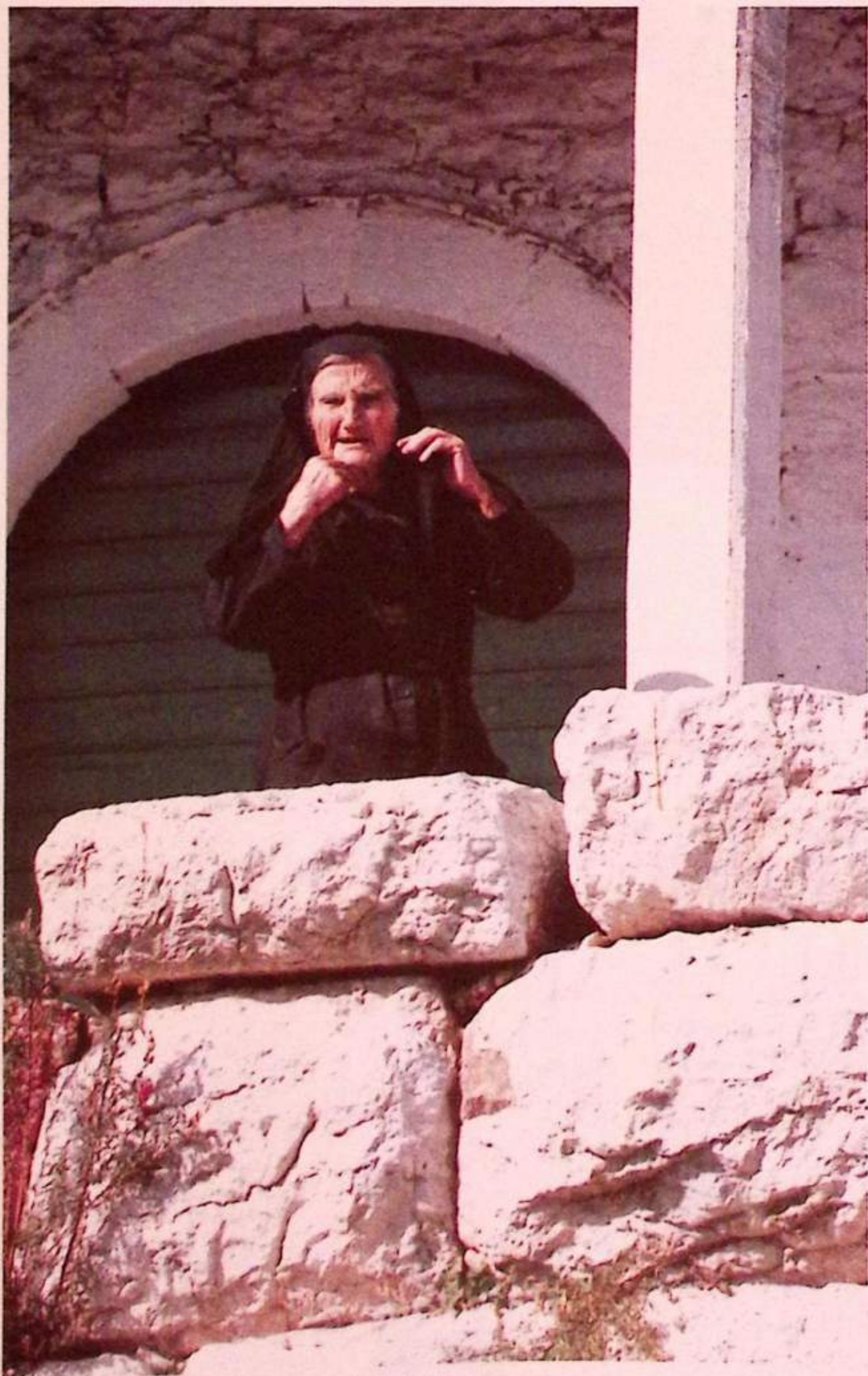

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ
«ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε'»

1995

ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ

Ιστορία, μύθος και πραγματικότητα Παράδοση και σύγχρονη ζωή

Μες στην καρδιά της γης του Πέλοπα βρίσκεται η Αρκαδία, όπου Δρυάδες και Νύμφες χόρευαν με Σειληνούς αντάμια, από τον Πάνα τον ανλό συνεπαρμένες.

Από τότε κι ακόμα πιο παλιά, απ' την Κοσμογονία, ο μύθος έχει την αρχή. Τότε που η Ρέα έκρυψε ψηλά στον Αρτοζήνο (άρτος - Ζητός) το Δία, το στερνοπαίδι της, για να το σώσει από τη μανία του Κρόνου. Και στο ποτάμι με τα κρυστάλλινα νερά κατέβαινε και έλουζε το γιο της. Από τότε ο ποταμός λέγεται Λούσιος.

Τούτο το μύθο είχε κατά νου εκείνος ο αρχαίος στρατολάτης, ο Πανσανίας, όταν έφτασε στο Λούσιο. Ηπие νερό απ' τις πηγές στην πόλη τη Θεισόα κι ακολουθώντας τα νερά, συνάντησε την Τεύθιν και παρακάτω τη Γόρτυνα, πριν στον Αλφειό να φτάσει.

Η Τεύθις ήταν όμορφα χτισμένη πάνω στο βράχο, περιχλωμένη με κάστρο χτισμένο από Κύκλωπες, κομμάτια, του οποίου υπάρχουν μέχρι σήμερα.

Μα πέρασαν χρόνοι και καιροί κι άλλοι καιροί διαβήκαν. Ηρθαν Ρωμαίοι, βάρβαροι, Γότθοι, Σλάβοι και Αβάροι. Κι εκεί που αρχαίοι ναοί υψώνονταν, άλλοι ναοί εγινήκαν, βυζαντινοί, περίτεχνοι, ομορφοστολισμένοι.

«Κάποτε άλλος στρατοκόπος δύο παιδαρέλια απάντησε, στέκει και τα ρωτάει: – Το πως σας λένε, βρε παιδιά, και πούθε πάτε αντάμια; – Εγώ είμαι ο Δημήτρης τσι (κι) Άννα είμαι 'γω, λέει ο νιος και η κόρη. Πάμε σε τούτο το χωριό πού 'ναι ψηλά στο κάστρο. Δημητ-τσι-Άννα τα παιδιά και το χωριό Δημητσάνα».

Ετσι λέει το παλιό το παραμύθι. Να είναι αλήθεια άραγε; Ποιός ξέρει; Μπορεί να 'ναι.

Μα η ζωή είναι αλλιώτικη, έχει δικό της δρόμο. Οποιοι κι αν ήταν οι κατακτητές, η ζωή στη Δημητσάνα δε σταμάτησε ποτέ κι όλο μεγάλωναν οι ανάγκες της.

Ηρθαν χτιστάδες, μαραγκοί, πελεκητές σπουδαίοι, μαστόροι ικανότατοι να χτίσουν σπίτια αρχοντικά, μ' ανώγια και κατώγια, κι άλλα πολύ μικρότερα. Σπίτια με πόρτες τοξωτές, ανλές πλακοστρωμένες και ξύλινες ανλόπορτες. Παράθυρα μικρά, ώστε να περιορίζεται το κρύο και να μπορεί το τζάκι να ζεσταίνει περισσότερο.

Κι όπως θεωρείς το τζάκι άδειο, από τα κατάβαθα του νου μνήμες ανασταλούνται και ξαναζωντανεύουν.

Στο παραγώνι ο πατέρας ακουμπάει το κουρασμένο του κορμί και γύρω - γύρω η φαμελιά στρογγυλοκαθισμένη στα καρεκλάκια ή στα σκαμινιά, ακούει το παραμύθι της γιαγιάς, που λέει τη ρόκα γνέθοντας: «Να 'χαμε τι να 'χαμε, να 'χαμε ένα φυτίλι, να 'πινε το λάδι μέσ' απ' το καντήλι, που έφεγγε και κένταγε η κόρη το μαντήλι».

Κι όταν ο χειμώνας έφηνε, άρχιζε το κουβεντολόι, το λαχριντί έξω από τις ανλόπορτες με τα κεντήματα και τα πλεκτά στα χέρια. Και οι υφάντρες άπλωναν το στημόνι για να υφάνουνε στον αργαλειό τα ρούχα τα χοντρά: τις ανδρομίδες, τα χαλιά τα κεντητά και τα κιλίμια, άλλα για στρωσίδια του σπιτιού και άλλα για προίκες. Αυτά τα εργόχειρα, που θα 'λεγε κανείς πως έχουν γίνει μουσειακό είδος.

Μπορεί ο σύγχρονος πολιτισμός να μας επηρέασε τόσο, ώστε να υιοθετήσουμε ξενόφερτα στοιχεία για να στολίσουμε τα σπίτια μας. Όμως εδώ στη Δημητσάνα η παράδοση είναι ακόμα ζωντανή. Το μαρτυράνε χωρίς αμφιβολία τούτες οι φωτογραφίες.

Αυτή η παράδοση που δέχτηκε κατά καιρούς ξενόφερτα στοιχεία τόσο στην αρχιτεκτονική όσο και στη διακοσμητική, κατάφερε να τα ενσωματώσει και να τα κάνει δικά της. Άλλωστε αυτά τα στοιχεία είναι που χαρακτηρίζουν τις εποχές στην εξέλιξη της παραδοσιακής τέχνης ανά τους αιώνες.

Ένα τέτοιο δείγμα παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και διακοσμητικής είναι το Αρχοντικό του Αντωνόπουλου. Κάθε χώρος του έχει διαφορετική διακόσμηση, με επίκεντρο την αίθουσα του «Μυστικού Δείπνου», όπου και το μοναδικό στο είδος του ξυλόγλυπτο, χρυσοποίκιλτο και υπέροχα διακοσμημένο ταβάνι. Μαζί με τον εξίσου υπέροχο ξύλινο διάκοσμο στον τοίχο, με τις ντουλάπες και τις πόρτες. Δείγμα τέχνης επηρεασμένο από ανατολίτικα διακοσμητικά στοιχεία. Πώς μπορούσε, άλλωστε να γίνει διαφορετικά την εποχή εκείνη;

Κι όμως αυτό το αρχοντικό, διατηρητέο κατά τα άλλα, έχει αφεθεί, χρόνια τώρα, στην τύχη του χωρίς καμιά συντήρηση. Πρέπει αμέσως, χωρίς άλλη αναβολή ή χρονοβόρες διαδικασίες, να αρχίσουν οι εργασίες συντήρησής του, ώστε να αξιοποιηθεί σαν λαογραφικό μουσείο.

Αλλά και το άλλο διατηρητέο, το σπίτι του Π.Π. Γερμανού, έχει άμεση ανάγκη επέμβασης για να σωθεί. Για να μπορούμε να αντικρύσουμε τον Πατριάρχη και το Γερμανό κατάματα, χωρίς ντροπή.

ΤΟ Δ.Σ. ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ

Το παλιό τζάκι
στο χειμωνιάτικο δωμάτιο,
μάζεψε την οικογένεια
τις κρύες νύχτες
του χειμώνα.
Τότε που οι καρδιές
ήταν ζεστές από αγάπη.

1995

Ιανουάριος

Δευτ Τρι Τετ Πευ Παρ Σαβ Κυρ Δευτ Τρι Τετ Πευ Παρ Σαβ Κυρ

						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Η σάλα στολισμένη
με περίσσια φροντίδα
και αγάπη.
Έτοιμη να δεχτεί
τον μουσαφίρη
για ένα τρατάρισμα.

1995

Φεβρουάριος

Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ

									1	2	3	4	5
6	7	8	9	10*	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28					

* Τον Αγίου Χαγαλάμπους

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Σ' αυτό το σπίτι γεννήθηκε ο Π. Π. Γεωμανός
και τούτη την πόρτα δρασκελίσε
για να συνάψει τη φλόγα της λευτεριάς στην Άγια - Λαύρα.

1995

Μάρτιος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
									1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31		

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Οι τοξωτές
λιθόχτιστες ανλόπορτες
ξαναφέρουν στο νου
το παλιό Δημητσανίτικο
τραγούδι:
«ασίκης εκαθότανε
μέσα στο σταυροδρόμι...
και μάρμαρο πελέκαγε...».

1995

Απρίλιος

Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ

													1	2
3	4	5	6	7	8	9	10*	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	

* Αγίου Γρηγορίου του Ε'

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε'»

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Όταν η ανλόπορτα ανοίξει μια ζεστή φιλόξενη αυλή πλημμυρισμένη από λουλούδια και αρώματα θα σε καλοδεχτεί.

1995

Μάιος

Δευτ Τρι Τετ Περ Παρ Σαβ Κυρ Δευτ Τρι Τετ Περ Παρ Σαβ Κυρ

1*	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17**	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											

* Αγίου Ευθυμίου του Νέου

** Του Αγίου Αθανασίου Επισκόπου Χριστιανουπόλεως

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε'»

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Όταν η αυλόπορτα ανοίξει μια ζεστή φιλόξενη αυλή πλημμυρισμένη από λουλούδια και αρώματα θα σε καλοδεχτεί.

1995

Μάιος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
1*	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17**	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											

* Αγίου Ευθυμίου του Νέου

** Του Αγίου Αθανασίου Επισκόπου Χριστιανουπόλεως

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Πέτρα και σίδηρο
με τέχνη δουλεμένα.
Αντέχουν πεισματικά
στο πέρασμα του χρόνου.
Κόντρα στα
δημιουργήματα
της σύγχρονης
αρχιτεκτονικής.

1995

Ιούνιος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30									

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»

ΛΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Άλλο ένα δείγμα για το τί μπορούσε να φτιάξει ο παλιός τεχνίτης.
Το πανέμορφο ξυλόγλυπτο ταβάνι του Αντωνοπουλείκου αρχοντικού.
Η συντήρησή του πρέπει να είναι άμεση.

1995

Ιούλιος

Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ

						1	2	3	4	5	6	7*	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	27	28	29	30	31							

* Της Αγίας Κυριακής

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Καμαροσκέπαστα
διαβατικά.
Αρχιτεκτονικές
δημιουργίες
που έδιναν λύσεις
στις ανάγκες
των κατοίκων
όπου η μορφολογία
του εδάφους δεν επέτρεπε.

1995

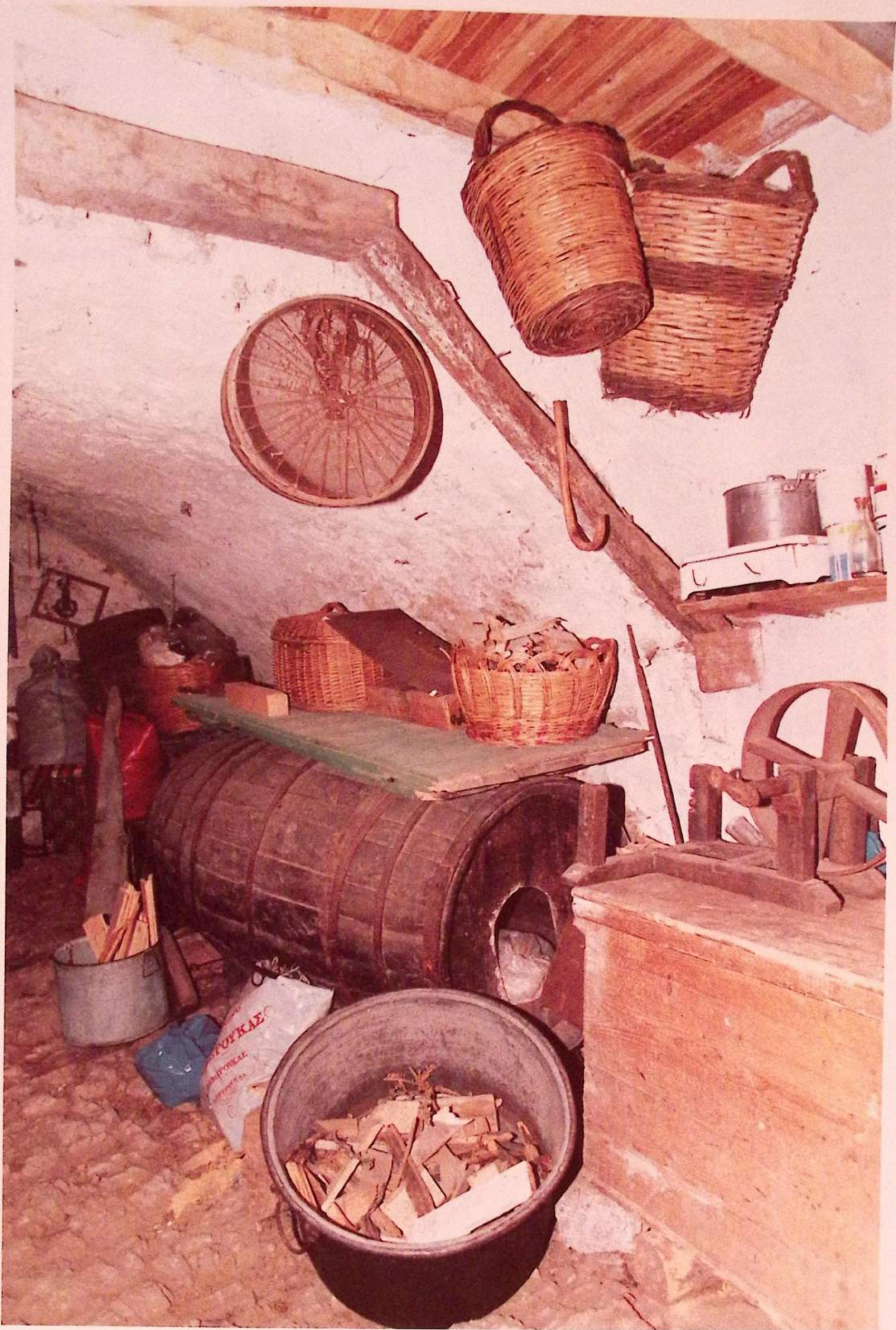
Αύγουστος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23*	24	25	26	27
28	29**	30	31										

* Απόδοση Κοιμήσεως της Θεοτόκου (Μονή Φιλοσόφων)
** Αποτομή κεφαλής Ιωάννου Προδρόμου (Μονή Προδρόμων)

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Στο μεσιανό και
στο κατώγι αραδιασμένα
όλα τα χρειζούμενα
για τις ανάγκες
του νοικοκυριού.

1995

Σεπτέμβριος

Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ Δευτ Τρι Τετ Πेम Παρ Σαβ Κυρ

				1	2	3	4	5	6	7	8*	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30								

* Γενέθλιον Υπερ. Θεοτόκου (Μονή Αιμναλών)

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Πίσω από το κλειστό τζαμιλίκι
το παραδοσιακό ασπροκέντητο κουρτινάκι
και μέσα στο σπίτι εργόχειρα, όλα περλίτεχνα δονλεμένα.

1995

Οκτώβριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»
ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Ο χειμώνας
στη Δημητσάνα
μπαίνει σιγά-σιγά
και οι γιορτές ξυγώνουν.
Η νοικοκυρά
στρώνει τις ανδρομίδες
και τα κεντητά χαλιά.

1995

Νοέμβριος

Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ	Δευτ	Τρι	Τετ	Πεμ	Παρ	Σαβ	Κυρ
		1	2	3	4	5	6	7	8*	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23**	24	25	26
27	28	29	30										

* Παμμεγίστων Ταξιαρχών

** Αγίου Διονυσίου του Σοφού, Πατριάρχου Κων/πόλεως

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε΄»

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403

Στο Δημαρχείο με την φιλόξενη ατμόσφαιρα,
νιώθεις έντονα την παρουσία του Πατριάρχη και του Γερμανού.

1995

Δεκέμβριος

Δευτ Τρι Τετ Πευ Παρ Σαβ Κυρ Δευτ Τρι Τετ Πευ Παρ Σαβ Κυρ

				1*	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31							

* Τον Αγίου Θεοκλήτον Λακεδαιμονίας

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΔΗΜΗΤΣΑΝΙΤΩΝ «ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ε'»

ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 57 - 104 37 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 52 26 403